

10. Хасиева С.А. *Архитектура городской среды: Учеб, для вузов.* — М.: Стройиздат, 2001. — 200 с., ил.

11. Щенков А.С. Реконструкция исторической застройки в Европе во второй половине XX века: историко-культурные проблемы. М.: Ленанд, 2011. 280 с.

Аннотация

Статья посвящена изучению проблем размещения новой застройки в исторической среде Киева с целью определения принципов гармонического единства.

Ключевые слова: новая застройка, историческая среда, образ города, гармонизация.

Annotation

The article tells about the study of problems of the Kyiv historical environment and placing new building in it. The aim of the research is determination of harmonious combination principles of new and historical building.

Key words: new buildings in the historical environment, the image of the city, reconstruction of the historic center.

УДК 711.5

С.В. Акопнік

доцент кафедри теорії архітектури КНУБА,

С.І. Нівін

доцент кафедри теорії архітектури КНУБА,

Н.М. Шило

кандидат архітектури, доцент кафедри теорії архітектури КНУБА

ПРИЙОМИ ПРОСТОРОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ МІСЬКОГО ЖИТЛОВОГО СЕРЕДОВИЩА

Анотація: стаття присвячена проблемам формування і гармонізації житлового середовища. Проаналізовано вітчизняний і зарубіжний досвід житлового будівництва

Ключові слова: архітектурно-планувальні засоби, житлове середовище. забудова. житловий квартал.

Соціально-економічної зміни в країні, а саме – ринкові стосунки, диференціація вартості землі, збільшення ролі місцевого самоврядування, переорієнтація на виявлення і розвиток індивідуальних нахилів колективу співмешканців спонукають до пошуків альтернативних шляхів і проблемно-орієнтованих підходів, націлених на переосмислення звичних критеріїв в організації житлового середовища, покращення просторових характеристик,

підвищення вимог до його якостей з позиції соціалізації і гуманності.

Аналіз вітчизняних та закордонних проектів з реновації, реконструкції та реалізованих містобудівних рішень дозволив виявити основні тенденції в сучасному житловому містобудуванні, які формуються в залежності від існуючих економічних, культурних, технічних умов та зовнішніх факторів середовища.

В багатоповерхових, багатосекційних житлових будинках проживає велика кількість людей, які випадково стали сусідами і яких не об'єднує нічого, окрім поштової адреси, що створює велику психологічну напруженість серед проживаючих, здатну породжувати конфлікти. Традиційне поняття вулиця - двір - будинок, сформовані в історичних частинах міст, в яких мешканці знали один одного в обличчя, а часто й дружили, відходять у минуле. Поняття сусідства трансформувалося під тиском швидко мінливих обставин розвитку суспільства і постулатів житлової забудови епохи модернізму ХХ століття, що довела свою неспроможність до створення комфортного середовища для людей [4]. Однак сучасні економічні принципи управління, особливо ті, що стосуються житлової політики, будуються на прагненні відродити сусідські відносини, як основи самоврядування. Це прагнення підтверджують і соціологічні дослідження. [1].

Створення умов для спільної діяльності є запорукою самореалізації сусідства. Персональне спілкування, соціальний контроль, пішохідна зв'язаність об'єднують просторову структуру в єдине середовище проживання, до якої у жителів формується ставлення, як до «свого простору». Зростає розуміння, що якість життя поліпшується в сусідстві, де вулиці безпечні, де торгове і суспільне обслуговування прямо під руками, де люди знають сусідів, де є почуття спільності і взаємної підтримки.

Такий соціальний запит може відтворюватись в урбанізованому середовищі різними архітектурно-планувальними засобами, зокрема формуванням квартальної забудови з новими параметрами дворового простору, оновленою функціональною складовою та переосмисленням приквартальних складових – вулиці, пішохідних проходів, приватних та громадських просторів тощо.

З огляду на вищевикладені проблеми формування житлового середовища, київські архітектори Бородкін Ю.Н., Нівін С.І поставили за мету створити проект високощільної забудови – архетип європейського міського простору, позбавленого безсистемності і привабливого для проживання. Ділянка, на якій передбачається будівництво житлового комплексу, розташована на розі вул. Народного ополчення та вул. Ернста. Замовником ставилося завдання розміщення максимальної кількості економічних квартир на відведеній під

будівництво території в 7,7 га і забезпечення комфортних умов для проживаючих. Згідно з архітектурно – просторовим вирішенням майданчик проектування поділено на чотири квартали, що перетинаються двома пішохідними бульварами і відіграють роль композиційного і комунікативного центру комплексу. Завершення двох перпендикулярних осей бульварів позначені громадськими спорудами. Запроектовано 4 квартальні групи, з житловими будинками, що розташовані довкола дворових просторів, поверховість обрано в межах 9-15 поверхів, з додержанням вимог інсоляції. Загальна площа житлових будинків комплексу – 243453 м. кв., на 1652 квартири.

На підземних поверхах передбачено розміщення дворівневих паркінгів на 840 автомашин для власників 50% квартир і працівників нежитлових та технічних приміщень. Перший і цокольний поверхи будинків займають нежитлові приміщення: магазини продуктових і промислових товарів, кафе, фітнес клуби, тренажерні зали, пошта, аптека, пункт міліції і інші громадські заклади.

Рис.1. Схема генплану та загальний вигляд комплексу

Дворові простори оздоблені і озеленені, з розміщенням майданчиків для дітей і відпочинку дорослих, спортивних і господарчих площадок. На всіх майданчиках і прилеглій території встановлюються елементи малих архітектурних форм: лави, декоративні урни, гойдалки, гірки, столи для настільних ігор, спортивні тренажери, шведські стінки.

Містобудівельні якості забудови мають бути забезпечені як за рахунок високого рівня благоустрою, так і завдяки різноманітності архітектурних деталей та кольорових рішень фасадів. Це має створити збагачене середовище і допомагати пізнаваності «свого будинку». В парковій зоні між квартальними групами створюються пейзажні групи з невеликих масивів листяних дерев з використанням окремих екземплярів великогабаритних дерев хвойних порід.

На ділянці комплексу також передбачені окремі громадські споруди:

- навчально-виховний заклад, який складається з дитячого садка на 6 груп та початкової школи на 8 класів;

- чотирьохповерховий блок фітнесцентру з 25-метровим басейном, двома малими басейнами, універсальним спортивним залом 16х30м., залом ритмічної гімнастики, тренажерними залами;

.- вздовж вул.Н.Ополчення,, між кварталами 1 і 3 розміщено двоповерховий універсальний зал. Об'єм залу візуально з'єднує квартали і замикає внутрішній бульвар;

- вздовж вул. Ернста, між кварталами 1 і 2, розміщено п'ятиповерховий офісний блок. Об'єм блоку візуально з'єднує квартали і замикає внутрішній бульвар.

В проектуванні житлового комплексу приймали активну участь практиканти і випускники університету КНУБА і внесли свою частку праці в пошуку і реалізації ідей даного проекту.

Особливо складною є проектування забудови в центральних районах міста та кварталів і вулиць, що примикають до них. Перед архітектором повстає завдання зберегти стилістику середовища, що склалася, його масштабність, історичну цінність, ландшафтну привабливість. Існуюча квартальна забудова таких районів потребує з одного боку спадкоємного підходу, з іншого – привнесення архітектурних рішень, що відповідають сучасним вимогам.

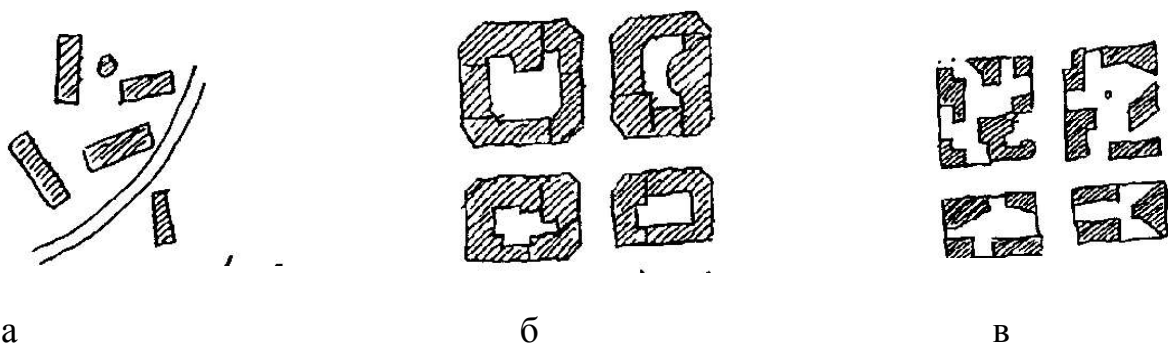

Рис.2. Схеми квартальної забудови

а-розосереджена; б-квартальна; в- методом «відкритих ділянок»

Цікавим в даному випадку видається так званий «метод відкритої ділянки», розроблений французьким архітектором Крістіаном де Промзампарком для забудови району Парі Рив-Гош в Парижі. Архітектор формує квартальну структуру об'ємами окремих будинків, що чергуються пустотами-розривами. Фасади будинків з боку вулиці фіксуються червоними лініями. Будівлі не примикають один до одного, це дозволяє отримати гарні мікрокліматичні характеристики в житлі – інсолюваність, провітрюваність,

освітленість. Розриви забезпечують візуальну відкритість як з середини забудови, так і з боку вулиці, зберігаючи межі між приватним і суспільним простором. Такий підхід до організації урбаністичної структури забезпечує з одного боку різноманітність форми, кольору, матеріалу, з іншого - зафіксована лінія вулиці дає можливість «зібрати» забудову.

За словами автора, забудова «відкритих ділянок» надає місту пористої структури, з високою щільністю, створює єдність, зберігаючи неоднорідність[5].

Інший приклад – поліфункціональна будівля-квартал Тольяк-Шевальоре в Парижі, що займає площу всього кварталу. По фронту забудови вулиці будівля формується по червоній лінії, а в середині квартального простору монолітність структури перерізується двома ущелинами, що підкреслюють криволінійність форми фасадів. В центрі ділянки запроєктовано сад з декоративним озелененням і озером, що підвищує кліматичні і естетичні характеристики

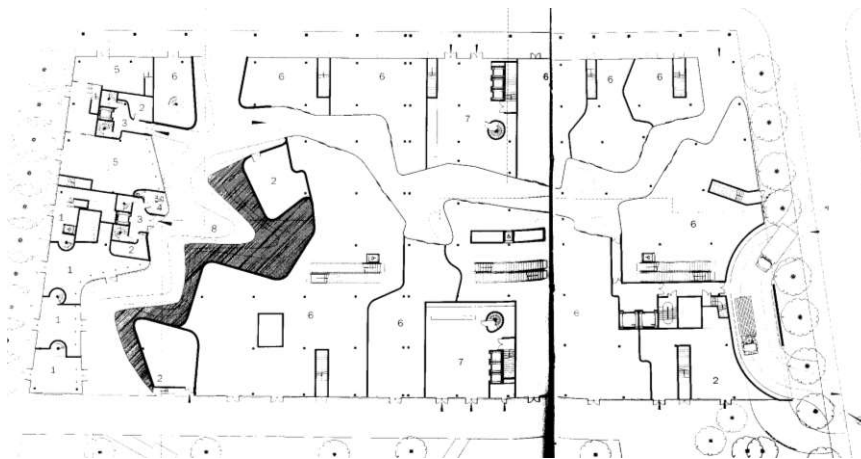

Рис.3. Будівля-квартал Тольяк-Шевальоре

збудови. Перші поверхи будинку-кварталу зайняті приміщеннями ресторанів і магазинів, на трьох вищих – житло і офіси.

Житлове середовище є одним з основних об'єктів проектування, саме тому навчальний план архітектурного факультету КНУБА включає комплекс дисциплін, що дають необхідні знання для подальшої практичної роботи, а також передбачає виконання студентами 2-6 курсів проектів житла різних типів. Зокрема студентам 5-го курсу була запропонована актуальна тема – проектування житлового району на вільній від забудови території в м. Києві. В роботі над проектом студентами вирішувались наступні завдання: формування поліфункціонального житлового комплексу, аналіз та розрахунок інсоляції території забудови, вирішення зонування та благоустрою двору, рекреаційних та пішохідних зон, створення композиційних акцентів в периметральній

забудові за рахунок різної поверховості.

Рис.4. Проекти студентів АБС-536 Петренка О. та Рожкевича Б.

Перелік літератури

1. Кияненко К.В. Социальные основы архитектурного формирования жилой среды - Учебное пособие для архитектурных специальностей вузов.-Вологда: ВГТУ, 1999 - 238с.
2. Крашеников А.В. Жилые кварталы – М.,Высшая школа, 1988 – 85с.
3. Шимко В.Т. Архитектурное формирование городской среды – М., Высшая школа, 1990- 223с.
4. Яблонська Г.Д. Економічна ефективність і якість містобудівних та архітектурних рішень – Міносвіти та науки України – КНУБА, Київ, 2013.
5. <http://www.infrance.ru/paris/art-paris/cine-kira//html> [Електронний ресурс]

Аннотация

Статья посвящена проблемам формирования и гармонизации жилой среды. Проанализированы отечественный и зарубежный опыт жилищного строительства

Ключевые слова: архитектурно-планировочные средства, жилая среда, застройка, жилой квартал.

Annotation

This article is devoted to problems of development and harmonization of the living environment. Analyzes domestic and international experience in residential construction.

Keywords: architectural and planning tools, housing environment, development, residential area